

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลคำบาง

๑. บทนำ

การบริหารงานภาครัฐจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดโอกาสเกิดการทุจริต และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA) ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๒. วัตถุประสงค์

๑. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การทุจริตภายในองค์กร
๒. กำหนดแนวทางการป้องกันและลดความเสี่ยงของการทุจริต
๓. พัฒนาระบบการทำงานให้โปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๔. ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรม

๓. นิยามของความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือประพฤตินิষอบ รวมถึงการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๔. ประเภทของความเสี่ยงในการดำเนินงาน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตภายในหน่วยงานดำเนินการโดยพิจารณา ๔ ด้านหลัก ได้แก่:

๑. ความเสี่ยงในการอนุมัติและอนุญาต – กระบวนการพิจารณาอนุมัติที่อาจมีช่องว่างให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
๒. ความเสี่ยงในการใช้อำนาจหน้าที่ – การบังคับใช้กฎหมายหรือการให้บริการที่ขาดความโปร่งใส
๓. ความเสี่ยงในการจัดซื้อจัดจ้าง – การบริหารงบประมาณและการจัดซื้อที่อาจเกิดการแทรกแซงหรือเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
๔. ความเสี่ยงในการบริหารทรัพยากรบุคคล – การแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรที่ขาดความเป็นธรรม

๕. กระบวนการประเมินและจัดการความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานได้กำหนดกระบวนการประเมินความเสี่ยงออกเป็น ๔ ขั้นตอนหลัก ได้แก่:

- การแก้ไขปัญหา (Corrective) – ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการที่เคยเกิดปัญหาเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ
- การเฝ้าระวัง (Detective) – ตรวจสอบพฤติกรรมเสี่ยงและตั้งมาตรการติดตามตรวจสอบที่ชัดเจน
- การป้องกัน (Preventive) – ปรับปรุงระบบการทำงานเพื่อลดช่องโหว่ที่อาจนำไปสู่การทุจริต
- การคาดการณ์ล่วงหน้า (Forecasting) – วิเคราะห์แนวโน้มและปัจจัยเสี่ยงในอนาคตเพื่อเตรียมมาตรการป้องกัน

๖. การใช้ผลการประเมิน ITA เพื่อพัฒนาองค์กร

ผลการประเมิน ITA จะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใส โดยมุ่งเน้นไปที่:

- การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้
- การพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการ
- การเสริมสร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

๗. บทสรุป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นมาตรการสำคัญในการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในองค์กร หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยต่อไป

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เทศบาลตำบลคำบงได้พิจารณาคัดเลือกประเด็นในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน จากผลการประเมิน ITA ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อสร้างมาตรการและการดำเนินการ ในการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และลดโอกาสในการเกิดการทุจริต โดยพิจารณาจาก ๑) โอกาสที่จะเกิด การทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ๒) ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัด ความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๔ ปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๓ ปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๒ ปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๑ ปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับสูง
๓	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับต่ำ
๑	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับต่ำมาก

ระดับความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยง สามารถกำหนดได้หลาย ระดับ และตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนด ตามตัวอย่างกำหนดที่ ๕ ระดับ ดังนี้

ลำดับ ความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๒๐ - ๒๕ คะแนน	แดง 
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม 
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง 
๔	ความเสี่ยงระดับน้อย (Low Risk : L)	๒ - ๓ คะแนน	เขียว 
๕	ความเสี่ยงระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	๑ คะแนน	ฟ้า 

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ขององค์การบริหารส่วนตำบลคำบง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ/แนวทางการบริหารความเสี่ยง
๑. การอนุมัติและอนุญาตตามกฎหมาย	เจ้าหน้าที่อาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือดำเนินการอนุมัติ/อนุญาตโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร	ปานกลาง	๑. ประกาศนโยบาย No Gift Policy และมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๒. จัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและโปร่งใส ๓. อบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกฎหมายและจ
๒. การใช้จ่ายงบประมาณและวินัยการเงินการคลัง	อาจเกิดข้อผิดพลาดหรือความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณ การใช้จ่ายไม่เป็นไปตามแผน หรือขาดความโปร่งใส ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร	ปานกลาง	๑. จัดทำระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณที่รัดกุมและโปร่งใส ๒. จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ๓. อบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับหลักวินัยการเงินการคลัง
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	มีความเสี่ยงจากการกำหนด TOR ที่อาจเอื้อประโยชน์แก่บางฝ่าย รวมถึงการคัดเลือกผู้รับจ้างที่ไม่เป็นธรรมนำไปสู่ความเสียหายต่อองค์กร	สูงมาก	๑. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นธรรมและโปร่งใส ๒. เปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ๓. จัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล	มีความเสี่ยงในการสรรหา แต่งตั้ง และโยกย้ายบุคลากรที่อาจขาดความเป็นธรรม ส่งผลต่อขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพของบุคลากร	สูงมาก	๑. กำหนดหลักเกณฑ์การสรรหาและแต่งตั้งที่เป็นธรรม โปร่งใส ๒. จัดให้มีช่องทางร้องเรียนและกลไกตรวจสอบกรณีมีข้อร้องเรียนด้านบุคลากร ๓. อบรมผู้บริหารเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและจริยธรรมในการบริหารงานบุคคล
๕. การให้บริการประชาชน	อาจเกิดปัญหาความล่าช้า การให้บริการไม่ทั่วถึง หรือมีการเลือก	ปานกลาง	๑. กำหนดมาตรฐานการให้บริการประชาชนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

	ปฏิบัติ ส่งผลให้ ประชาชนไม่ได้รับ บริการที่มีประสิทธิภาพ		๒. พัฒนาระบบร้องเรียน และข้อเสนอแนะจากประชาชน ๓. ปรับปรุงกระบวนการทำงาน ให้รวดเร็วและลดขั้นตอนที่ไม่ จำเป็น
๖. การบริหาร งบประมาณและการ ควบคุมค่าใช้จ่าย	อาจมีการบริหาร งบประมาณที่ไม่เป็นไป ตามแผน หรือขาด ประสิทธิภาพในการ ควบคุมค่าใช้จ่าย ส่งผล ต่อการดำเนินงานและ ความยั่งยืนทางการเงิน ขององค์กร	ปานกลาง	๑. จัดทำแผนงบประมาณที่ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ องค์กร ๒. มีระบบติดตามและ ประเมินผลการใช้งบประมาณ อย่างต่อเนื่อง ๓. เปิดโอกาสให้ประชาชนและ หน่วยงานภายนอกร่วมตรวจสอบ ความโปร่งใส
๗. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกใน การพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	หน่วยงานราชการล่าช้า ในการพิจารณาอนุญาต เกินระยะเวลาที่ กฎหมายกำหนด ส่งผล ให้ประชาชนหรือภาค ธุรกิจได้รับความเสียหาย เช่น โครงการก่อสร้าง ต้องหยุดชะงักเพราะรอ ใบอนุญาต ทำให้เกิด ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมและ สูญเสียโอกาสทางธุรกิจ	ปานกลาง	๑. ดำเนินการปรับปรุง คู่มือการ ใช้ทรัพย์สินของราชการ เพิ่มระบุ ขั้นตอน และแนวทางในการขอ ยืมทรัพย์สินของทางราชการตาม ประเภทงานด้านต่าง ๆ ไว้ในคู่มือ หรือแนวทางการปฏิบัติงานอย่าง ชัดเจน อีกครั้ง เพื่อให้ถ่ายทอด ความเข้าใจในกระบวนการขอยืม และจะทำให้มีความสะดวกทั้งต่อ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการ ให้ยืม - คืน และสะดวกต่อผู้มา ติดต่อขอยืม
๘. การใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจเกิน ขอบเขตหรือเลือกปฏิบัติ ในการให้บริการ ประชาชน เช่น การเรียก รับผลประโยชน์เพื่อ อำนวยความสะดวกใน การอนุมัติ หรือปฏิเสธ การให้บริการโดยไม่มี เหตุผลอันสมควร	ปานกลาง	กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ ชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้ เช่น การบันทึกทุกขั้นตอนของ การพิจารณาในระบบออนไลน์ ให้ประชาชนสามารถติดตาม สถานะได้ รวมถึงมีช่องทาง ร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อ ป้องกันและลดโอกาสการใช้ อำนาจโดยมิชอบ